

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Факультет економіки та бізнесу

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП

к.е.н., доцент _____ Н.В.Почерніна

« ____ » _____ 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав.кафедри підприємництва,

торгівлі та біржової діяльності

к.е.н. _____ Л.О. Болтянська

« ____ » _____ 2019 р.

ПРОГРАМА НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВО - СИЛАБУС

з дисципліни «Економіка та організація інноваційної діяльності»
(за вибором студента)

(найменування та статус компоненти: обов'язкова або за вибором студента)

для спеціальності 051 «Економіка» за ОПП «Економіка»

(шифр, найменування спеціальності, освітньої програми)

форма навчання	<u>денна</u> <small>(денна, заочна)</small>
Кількість кредитів	<u>6 кредитів</u>
Курс	<u>4-й</u>
Семестр	<u>7-й</u>
Змістових модулів (підсумкових модульних контролів) –	<u>2</u>
СРС	<u>120 годин</u>
Форма контролю	<u>залік</u> <small>(екзамен або диференційований залік)</small>
Загальна кількість годин	<u>180 годин</u>

2019-2020 н.р.

«ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» Силабус для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» факультету економіки та бізнесу, спеціальності 051 «Економіка» - Мелітополь: ТДАТУ імені Дмитра Моторного, 2019. – 7с.

Силабус складений на підставі «Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус» Мелітополь: ТДАТУ, 2019. – 7с. та Програми навчальної дисципліни «Економіка та організація інноваційної діяльності» підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 051 «Економіка». – Мелітополь 2019.

Розробник(и): Тебенко В.М., к.е.н., доцент

Рецензент: Завадських Г.М., к.е.н., доцент

Силабус затверджений на засіданні кафедри «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Протокол № 1 від «29» серпня 2019 року

Завідувач кафедри «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

к.е.н, доцент _____ Л.О. Болтянська

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 051 «Економіка» ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Протокол № 1 від «25» вересня 2019 року

Голова, доц. _____ А.А. Костякова

1. Анотація курсу та Веб-сайт його розміщення

Курс включає вивчення теоретичного та практичного матеріалу, який регламентує порядок здійснення та обґрунтування напрямів інноваційної діяльності, яка є основою сучасного розвитку економіки.

Веб-сайт курсу

<http://nip.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=12> (доступ через особистий логін і пароль для навчально-інформаційного порталу ТДАТУ)

2. Мета викладання дисципліни

Формування у студентів комплексу теоретичних знань і прикладних навичок з раціональної організації та економічного обґрунтування напрямків інноваційної діяльності підприємства з урахуванням сучасних тенденцій інноваційного розвитку економіки

3. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями вивчення дисципліни є:

- ✓ вивчення основних законодавчих та нормативних документів, які регламентують інноваційну діяльність;
- ✓ вивчення економічної теорії і практики інноваційної сфери діяльності підприємств та організацій різних форм власності;
- ✓ вивчення основних засад інноваційної політики і стратегії фірми, організації управління інноваційною діяльністю;
- ✓ визначення найефективніших напрямків оновлення техніко-технологічної бази підприємства та її продукції, з'ясування особливостей організаційних форм забезпечення і методів впровадження результатів інноваційної діяльності;
- ✓ оцінювання ефективності інноваційних процесів.

4. Результати навчання – компетентності (з урахуванням soft skills)

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

знання

показати знання та розуміння:

- економічних категорій, нормативно-правової бази інноваційної діяльності;
- сутності та особливості сучасних організаційних форм інтеграції науки виробництва;
- умови виникнення попиту на інновації та методи його визначення;
- форми і джерела фінансування інноваційної діяльності підприємства;
- пріоритетні напрямки оновлення техніко-технологічної бази підприємства;
- сутності оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства;
- особливості розробки і реалізації програм комерціалізації інноваційних продуктів.

Уміння

- визначати та формувати попит на інновації;
- обґрунтовувати джерела фінансування інноваційної діяльності і напрямк оновлення техніко-технологічної бази підприємства;
- робити обґрунтовані об'єктивні висновки та пропозиції за результатами оцінки інноваційних проектів;
- комплексно оцінювати ефективність інновацій та розробляти програми її комерціалізації;
- ідентифікувати та оцінювати ризики інноваційної діяльності, а також контролювати їхній рівень;
- економічно обґрунтовувати вибір способу охорони прав інтелектуальної власності підприємства;
- вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

комунікація

донесення до фахівців і нефахівців інформації про місце і значення інноваційної діяльності на сучасному етапі розвитку економіки

soft skills

здатність аналітично мислити, уміння комплексно оцінити ситуацію і прийняти обґрунтоване рішення щодо напрямів інноваційної діяльності

відповідальність за точність проведених розрахунків оціночних показників

**Дисципліни, що передують
вивченню даної дисципліни**

**Дисципліни, які спираються
на вивчення даної дисципліни**

Викладач (-і)

E-mail викладача

5. Пререквізити

Економіка
Економіка і організація підприємств малого бізнесу

6. Постреквізити

Менеджмент

7. Інформація про викладача

Тебенко Віта Миколаївна, доц., к.е.н., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
<http://feb.tsatu.edu.ua/teacher/tebenko-vita-nikolaevna/vita.tebenko@tsatu.edu.ua>

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			ЛК	лаб	ПР	СРС	балів
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади інноваційного розвитку							
1-2	Лекція 1-2	Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів	4				
	Практична робота 1,2	Сутнісна характеристика інновацій та інноваційних процесів			4		6
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НПП				10	2
3	Лекція 3	Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності	2				
	Практична робота 3	Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності			2		6
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НПП				10	2
4	Лекція 4	Сучасні організаційні форми реалізації інновацій	2				
	Практична робота 4	Сучасні організаційні форми реалізації інновацій			2		6
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НПП				10	2
5	Лекція 5	Особливості процесу створення інновацій та формування попиту на них	2				
	Практична робота 5	Особливості процесу створення інновацій та формування попиту на них			2		6
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НПП				10	2
6	Лекція 6	Інноваційна політика підприємства	2				
	Практична робота 6	Інноваційна політика підприємства			2		6
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НПП				10	2
ПМК 1							10

<i>Всього за змістовий модуль 1</i>			<i>12</i>		<i>12</i>	<i>50</i>	<i>50</i>
Змістовий модуль 2. Ефективність інноваційної діяльності							
7	Лекція 7	Управління інноваційним розвитком підприємства	2				
	Практична робота 7	Управління інноваційним розвитком підприємства			2		5
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НПП				10	1
8	Лекція 8	Система управління інноваційними процесами	2				
	Практична робота 8	Система управління інноваційними процесами			2		5
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НПП				10	1
9	Лекція 9	Оновлення ТТБ підприємства	2				
	Практична робота 9	Оновлення ТТБ підприємства			2		5
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НПП				10	1
10-11	Лекція 10-11	Інноваційний проект: обґрунтування та реалізація	4				
	Практична робота 10,11	Інноваційний проект: обґрунтування та реалізація			4		5
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НПП				10	2
12-13	Лекція 12-13	Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	4				
	Практична робота 12,13	Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства			4		5
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НПП				10	2
14	Лекція 14	Комерціалізація результатів інноваційної діяльності	2				
	Практична робота 14	Комерціалізація результатів інноваційної діяльності			2		5
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НПП				10	2
15	Лекція 15	Інноваційно-технологічна безпека	2				
	Практична робота 15	Інноваційно-технологічна безпека			2		
	Самостійна робота	Опрацювання матеріалу лекцій та робота на НПП				10	1
ПМК 2							10
<i>Всього за змістовий модуль 2</i>			<i>18</i>		<i>18</i>	<i>70</i>	<i>50</i>
Диференційований залік							
Всього з навчальної дисципліни – 180 год.							100

9. Методи та форми навчання

Форми навчання:

- за рівнем взаємодії здобувача вищої освіти з викладачем: індивідуальне, групове, колективне;

- за місцем проведення занять: аудиторне, поза аудиторне

Методи навчання:

- за організацією пізнавальної діяльності: словесні (лекції, дискусії), наочні (презентації), практичні (вправи, виконання завдань по заповненню звітності під час занять, навчальна та виробнича практика);
- за видами занять: лекції (лекція-візуалізація, лекція – бесіда); практичні заняття (індивідуальні та групові вправи, тематична дискусія, робота в малих групах);
- за мотивацією навчально-пізнавальної діяльності (ситуація звернення до життєвого досвіду студентів, заохочення);
- за контролем ефективності навчально-пізнавальної діяльності (самоконтроль через виконання тестів на навчально-інформаційному порталі, індивідуальне опитування, фронтальне опитування, ПМК, іспит);
- за формою стимулювання пошукової та дослідницької діяльності (тематичні дискусії, завдання щодо використання мережі Інтернет, публічні промови і презентації, групові та/або індивідуальні проекти, моделі різних форматів професійних ситуацій).

10. Політика курсу

- ✓ Відвідування занять є важливою складовою навчання. За пропуски занять без поважної причини здобувач вищої освіти буде не атестований з даної дисципліни. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані.
- ✓ Дозволяється вільне відвідування лекцій здобувачам за індивідуальним графіком навчання.
- ✓ Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- ✓ Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- ✓ Під час виконання письмових тестових завдань не допустимо порушення академічної доброчесності.
- ✓ Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).
- ✓ Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників навчального процесу, дотримуватися дисципліни, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду ТДАТУ, виконувати графік навчального процесу.

11. Система оцінювання курсу

Щотижнево – бали за роботу на практичних заняттях; в межах кожної теми – бали за самостійну роботу; по завершенню змістового модуля – бали за ПМК; по завершенню семестру – підсумкові бали, у вигляді диференційованого заліку. Результати поточного та підсумково-модульного контролю формують узагальнену оцінку в балах за накопичувальним принципом.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань студентів ТДАТУ» за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання

Практичні заняття	Частка вірно виконаних завдань
Самостійна робота (СРС)	Студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування на НІП ТДАТУ (дві спроби – середній результат) Відбувається у вигляді тестових завдань та письмових робіт в кінці вивчення змістових модулів
Підсумково-модульний контроль (ПМК I, II)	Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Повнота розкриття питання (вірні відповіді) ✓ Якість інформації ✓ Самостійність
Диференційований залік	Підсумкова форма контролю, результати якого оцінюються за 100-бальною шкалою за накопичувальним принципом

12. Інформаційні ресурси та пакет дисципліні

Рекомендована література

1. Волков О.І., Денисенко М.П. та інш. Економіка і організація інноваційної діяльності: Підручник / третє видання. – К.: Центр учбової літератури, - 2007. – 662с.
2. Йохна М.А., Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності: Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2005. – 400с.
3. Микитюк П.П., Інноваційна діяльність: Навч. пос. / П.П.Микитюк, Б.Г.Сенів – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
4. Тебенко В.М. Економіка та організація інноваційної діяльності: Навч. посібн. - 1 вид./ В.М. Тебенко/ Вид-во: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс». 2014. – 302 с.
5. Андреева Л.О. Сучасні тенденції розвитку підприємництва в Україні / Л.О. Андреева, О.І. Лисак, Л.О. Болтянська // ADVANCES OF SCIENCE. Proceedings of articles the international scientific conference Czech Republic, Karlovy Vary – Ukraine, Kyiv, 28 September 2018. – С. 1357-1366
6. Грицаєнко М. І. Теоретичні основи інноваційної діяльності / М. І. Грицаєнко // Науково-прикладні основи ефективного розвитку аграрного сектору економіки: монографія / [Л. О. Андреева, Л. О. Болтянська, М. І. Грицаєнко та ін.] – Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2014. – С. 104–154.
7. Грицаєнко М.І. Місце соціального капіталу в інноваційній діяльності підприємства / М.І. Грицаєнко // Тези VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих науковців «Актуальні проблеми маркетингового менеджменту в умовах інноваційного розвитку економіки». – Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2019. – С. 71-72
8. Економіка і організація інноваційної діяльності: Підручник / О.І.Волков, М.П.Денисенко, А.П.Гречан та ін; Під ред. проф. О.І.Волкова, проф. М.П.Денисенка. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 960с.
9. Економіка підприємства. Навч. посібник. [навч. посіб. з грифом МОН 12,94/38,83 ум. др. арк] / Л.О. Болтянська, Л.О. Андреева, О.І. Лисак. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. – 668 с.
10. Економіка та організація інноваційної діяльності: Підручник (третє видання)/ За заг.ред. проф. Волкова О.І., проф. Денисенка М.П. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 662 с.
11. Завадських Г.М. Розвиток малого бізнесу. Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: Матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет -конференції, 19-21 березня 2019 р. Ч. 1. – Львів: ЛНАУ, 2019. – с. 69-71
12. Захарченко В. І., Корсікова Н. М., Меркулов М. М. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.
13. Зянько В. В. Інноваційне підприємництво: сутність, механізми і форми розвитку. Монографія. – Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2008. – 397 с.
14. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент : Підручник. – Суми : ВТД —Університетська книга, 2010. – 334 с.
15. Інвестиційно-інноваційна діяльність: теорія, практика, досвід: монографія/ ред.: М. П. Денисенко, Л. І. Михайлова. - Суми: Університетська книга, 2008. - 1050 с.
16. Інноваційний розвиток підприємства. Навчальний посібник / За ред. П. П. Микитюка. – Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. – 224 с.

17. Конспект лекцій з дисципліни „Управління інноваційним розвитком” / Укладачі: С.М. Ілляшенко, О.А. Біловодська. – Суми: Вид-во СумДУ, 2006. – 129 с.
18. Механізм управління потенціалом інноваційного розвитку підприємств: монографія / за ред. к.е.н., доцента Ю.С. Шипуліної. – Суми: ТОВ «ДД Папірус», 2012. – 458 с.
19. Минів Р. М. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / Р. М. Минів, Б. Б. Батюк. - Львів: в-во «Сполом», 2011. - 132 с.
20. Наукова та інноваційна діяльність в Україні / Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
21. Павленко І. А. Інноваційне підприємництво у трансформаційній економіці України : монографія / І. А. Павленко. – К. : КНЕУ, 2007. – 248 с.
22. Педченко Г.П. Моделювання як важливий елемент інноваційної освіти майбутніх менеджерів/ Мілько Д.О., Педченко Г.П.// Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали І Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 19-21 березня 2019 р. Ч. 2. – Львів: ЛНАУ, 2019. - С. 145-148
23. Розвиток інноваційної діяльності в аграрній сфері: менеджмент та ефективність: Монографія / О.Г. Шпикуляк, М.І. Грицаєнко. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 424 с.
24. Тебенко В.М. Інноваційні зміни як інструмент управління економікою регіону / В.М. Тебенко // Матеріали І міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти» – Львів: ЛНАУ, 2019. – Ч. 2. с.163-166.
25. Тебенко В.М. Проблеми та тенденції інноваційного розвитку промислових підприємств України / В.М. Тебенко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету №2 (37), 2018. - с. 146-154
26. Тебенко В.М. Управління інноваційним ризиком / В.М. Тебенко // Науковий вісник Львів. нац. ун-ту ветер. медич. та біотехнологій ім. С.З. Гжицького / Львівський НУВМБТ ім. С.З. Гжицького. – Львів, 2013. - Т 15, № 2(56). - С. 356-360.
27. Шпикуляк О.Г. Розвиток інноваційної діяльності в аграрній сфері: менеджмент та ефективність: Монографія / О.Г. Шпикуляк, М.І. Грицаєнко. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 424 с.

Інформаційні ресурси

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=1153>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
4. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>
5. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
6. Державна служба статистики <http://rsp.ukrstat.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України - <http://www.minfin.gov.ua>
8. Internet.